

ETTEVÕTLUS- JA INFOTEHNOLOOGIAMINISTER MÄÄRUS

Aktsiisikauba mõõtmiseks kasutatavate mõõtevahendite metrooloogilistele omadustele ja mõõteprotseduuridele esitatavad nõuded

Määrus kehtestatakse alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse § 33¹ lõike 6 alusel.

§ 1. Mõisted

Käesolevas määruses on mõõtmiste ja mõõtevahenditega seotud mõisteid kasutatud mõõteseaduse tähenduses.

§ 2. Üldsätted

(1) Aktsiisikauba mõõtmisel kasutatakse taadeldud mõõtevahendit või taatluskohustuse puudumisel jälgitavalt kalibreeritud mõõtevahendit.

(2) Mõõtevahendit kasutatakse ja hooldatakse vastavalt õigusaktis, tüübihindamistunnistuses, tüübikinnitustunnistuses, tootja koostatud kasutusjuhendis, asjakohases standardis või tehnilises spetsifikatsioonis ette nähtud nõuetele.

§ 3. Nõuded mõõtevahendi metrooloogilistele omadustele ja mõõteprotseduurile

(1) Aktsiisikauba valmistamiseks kasutatud toorme, pooltoote, aktsiisikauba koguse ja alkoholi puhul ka etanoolisisalduse mõõtmiseks kasutatava mõõtevahendi lubatud veapiirid peavad vastama määruse lisas esitatud väärtustele. Aktsiisikauba mõõtmistel lisas nimetatata mõõtevahendiga peavad kasutatava mõõtevahendi metrooloogilised omadused tagama mõõteprotsessi tulemuse lõikes 2 nimetatud täpsustasemel.

(2) Aktsiisikauba mõõtmisel kasutatava mõõtevahendi metrooloogilised omadused ja mõõtemetoodika peavad tagama mõõteprotsessi tulemuse laiendmääramatuse järgmised väärtused:

- 1) vedeliku koguse mõõtmisel $\pm 0,7$ protsenti mõõtetulemusest;
- 2) kaalukauba koguse mõõtmisel $\pm 0,3$ protsenti mõõtetulemusest;
- 3) tükikauba koguse mõõtmisel $\pm 0,001$ protsenti mõõtetulemusest;
- 4) vedelgaasi ja mootorvedelgaasi koguse mõõtmisel $\pm 1,2$ protsenti mõõtetulemusest;
- 5) maagaasi ja elektrienergia koguse mõõtmisel mõõtevahendi määruse lisas määratletud väikseima piirvea kahekordne väärtus.

(3) Aktsiisikauba mahuühikus mõõdetud kogused teisendatakse:

- 1) sajabrotsendilise etanooli mahule temperatuuril 20 kraadi;
- 2) vedelkütuse mahule temperatuuril 15 kraadi;
- 3) maagaasi mahule temperatuuril 20 kraadi ja rõhul 101,325 kilopaskalit (1,01325 baari).

(4) Statsionaarse mõõtemahuti ümberkalibreerimine tehakse iga viieteist aasta järel või kui muutuvad mõõtemahuti geomeetrilised omadused.

(5) Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduses nimetatud aktsiisimaksja tagab mõõtmisel kasutatud mõõtevahendite, mõõtemetodite ning mõõtmiste ja arvutuste õigsuse ning usaldusväarsuse kontrollimist kajastava dokumentatsiooni kättesaadavuse.

§ 4. Järelevalve

Aktsiisikauba mõõtmiseks kasutatavate mõõtevahendite ja mõõtetulemuste jälgitavuse tõendamise üle teostab järelevalvet Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet mõõteseaduse alusel.

§ 5. Määruse kehtetuks tunnistamine

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17. detsembri 2007. a määrus nr 103 „Aktsiisikauba mõõtmiseks kasutatavate mõõtevahendite metrooloogilistele omadustele esitatavad nõuded“ tunnistatakse kehtetuks.

(allkirjastatud digitaalselt)

Andres Sutt
ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri

(allkirjastatud digitaalselt)

Ando Leppiman
kantsler

Lisa Aktsiisikauba valmistamiseks kasutatud toorme ja aktsiisikauba mõõtmiseks kasutatavate mõõtevahendite lubatud veapiirid

Ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri

.... a määrus nr ..

„Aktsiisikauba mõõtmiseks kasutatavate mõõtevahendite metrooloogilistele omadustele esitatavad nõuded“

Lisa

**AKTSIISIKAUBA VALMISTAMISEKS KASUTATUD TOORME JA
AKTSIISIKAUBA MÕÕTMISEKS KASUTATAVATE MÕÕTEVAHENDITE
LUBATUD VEAPIIRID**

Mõõdetav füüsikaline suurus; mõõtevahendi liik	Lubatud veapiirid või täpsusklass
I Alkoholi ja selle valmistamiseks kasutatud toorme koguse mõõtmine	
1. Kestva dünaamilise toimimisega mõõtesüsteemid vedeliku koguse mõõtmiseks; sh enne 30.10.2006 riigisisese tüübikinnitustunnistuse saanud elektroonsed massimõõtesüsteemid (tiheduse- ja mahulugemid ei ole ametlikud); trummelalkoholimõõturid	klass 0,5 ±0,5% mõõdetud kogusest
2. Mahumõõdud (mõõdunõud) 5–200 l	±0,2% nimimahust
3. Alkoholomeeter (mahukontsentratsiooni areomeeter)	I, II või III klass (näiduvea väärtus ±0,05 mahukontsentratsiooni % I klassil; ±0,1% II ja III klassil)
4. Alkoholi areomeeter	I, II või III klass (näiduvea väärtus ±0,1 mg/cm ³ I klassil; ±0,2 mg/cm ³ II ja III klassil)
5. Termomeeter (II või III klassi alkoholomeetri osana või kasutamiseks koos alkoholomeetriga)	II või III klassi alkoholomeetri osana näiduviga ±0,10 °C või ±0,20 °C, olenevalt skaalajaotise väärtusest; kasutamiseks koos I, II või III klassi alkoholomeetriga ±0,10 °C või ±0,20 °C, olenevalt skaalajaotise väärtusest
6. Tihedusmõõtur etanooli vesilahuse mõõtmiseks	näiduvea piir etanooli vesilahuse mõõtmisel ±0,2 mg/cm ³
7. Mitteautomaatkaalud (etanoolisisalduse määramisel)	II klass
8. Silindrilised mensuurid	klass A või ±0,2% mõõdetud mahust
9. Statsionaarsed silindrilised, sh vaateklaasiga või välise mõõtetoruga vertikaalsed või horisontaalsed mõõtemahutid	±0,3% mõõdetud mahust
10. Mitteautomaatkaalud	III klass
11. Automaatkaalud	klass XI; XII; XIII; XIII; Y(I); Y(II); Y(a); Y(b) (automaatpiirkaalud); klass Ref(x)/X(x) (automaatsed gravimeetrilised kaalannustid); klass 0,2; 0,5; 1 või 2 (tsüklilise toimega summeerkaalud); klass

	0,5; 1 või 2 (pideva toimega summeerkaalud)
12. Automaatkaalud (raudteekaalud) liikuvate vagunite ja rongide kaalumiseks	klass 0,5
13. Automaatkaalud liikuvate autode kaalumiseks	klass 0,5
II Tubaka koguse mõõtmine	
1. Mitteaautomaatkaalud	III klass
2. Automaatkaalud	klass XI; XII; XIII; XIII; Y(I); Y(II); Y(a); Y(b) (automaatpiirkaalud); klass Ref(x)/X(x) (automaatsed gravimeetrised kaalannustid); klass 0,2; 0,5; 1 või 2 (tsüklilise toimega summeerkaalud); klass 0,5; 1 või 2 (pideva toimega summeerkaalud)
3. Automaatkaalud (raudteekaalud) liikuvate vagunite ja rongide kaalumiseks	klass 0,5
4. Automaatkaalud liikuvate autode kaalumiseks	klass 0,5
III Kütuse koguse mõõtmine	
1. Kestva dünaamilise toimimisega mõõtesüsteemid vedeliku koguse mõõtmiseks; mõõtesüsteemid autotsisternidel; laevade, raudtee ja autotsisternide laadimisel; sh enne 30.10.2006 riigisisese tüübikinnitustunnistuse saanud elektroonsed massimõõtesüsteemid (tiheduse- ja mahulugemid ei ole ametlikud)	klass 0,5 ±0,5% mõõdetud massist
2. Pideva toimimisega mõõtesüsteemid torustikel	klass 0,3
3. Mootorvedelgaasi mõõtesüsteemid	klass 1,0
4. Statsionaarsed silindrilised, sh vaateklaasiga või välise mõõtetoruga vertikaalsed või horisontaalsed mõõtemahutid	±0,3% mõõdetud mahust
5. Mõõtemahutite juurde kuuluvad ning laadimissõlmi ühendavad püsitorustikud (geomeetrisel meetodil)	±0,5% mõõdetud mahust
6. Laeva-mõõtemahutid	±0,3% mõõdetud mahust
7. Liikuvad mõõtemahutid, mis on püsivalt paigaldatud sõidukile või raudteeveeremile	±0,2% mõõdetud mahust
8. Pikkusmõõdud (mõõdulindid ja jäigad või pooljäigad mõõdud)	I, II või D-klass; mõõtmisel laevamahutites I või D-klass
9. Statsionaarsete mahutite automaatsed nivoomõõturid	klass II
10. Püsipaigaldatud plaatina-temperatuuriandurid või temperatuurimõõtesüsteemid temperatuuri	andurid klass A või B, süsteem ±0,5 °C

määramiseks mõõtemahutites või torujuhtmetes	
11. Digitaaltermomeetrid Pt-anduriga	±0,5 °C
12. Tihedusmõõturid	±0,5 mg/cm ³
13. Areomeetrid kütuse koguse määramisel	±0,5 mg/cm ³
14. Mitteautomaatkaalud	III klass
15. Automaatkaalud (raudteekaalud) liikuvate vagunite ja rongide kaalumiseks	klass 0,5
16. Automaatkaalud liikuvate autode kaalumiseks	klass 0,5
IV Maagaasi koguse mõõtmine	
1. Membraangaasiarvestid	klass 1,0 või 1,5 või veapiiridega ±3% / ±2%
2. Rootorgaasiarvestid	klass 1,0 või 1,5 või veapiiridega ±2% / ±1%
3. Turbiingaasiarvestid	klass 1,0 või 1,5 või veapiiridega ±2% / ±1%
4. Muud gaasiarvestid*, sh ultraheli-gaasiarvestid	klass 1,0 või 1,5
5. Gaasi leppekoguse mõõturid	±0,5%; ±0,7% või ±1,0%
V Elektrienergia koguse mõõtmine	
1. Otse- või trafoühenduse aktiivelektrienergia arvestid	klass A, B või C
2. Induktsioonmõõtesüsteemiga aktiivelektrienergia arvestid	klass 1 või 2
3. Elektroonse mõõtesüsteemiga aktiivelektrienergia arvestid	klass 0,2S, 0,5S, 1, 2
4. Mõõtetrafod	klass 0,2; 0,2S; 0,5 või 0,5S (voolutrafodel); klass 0,2 või 0,5 (pingetrafodel)

*Gaasiarvestid, mis vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/32/EL mõõtevahendite turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (uuesti sõnastatud) (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 96, 29.03.2014, lk 149–250) nõuetele.